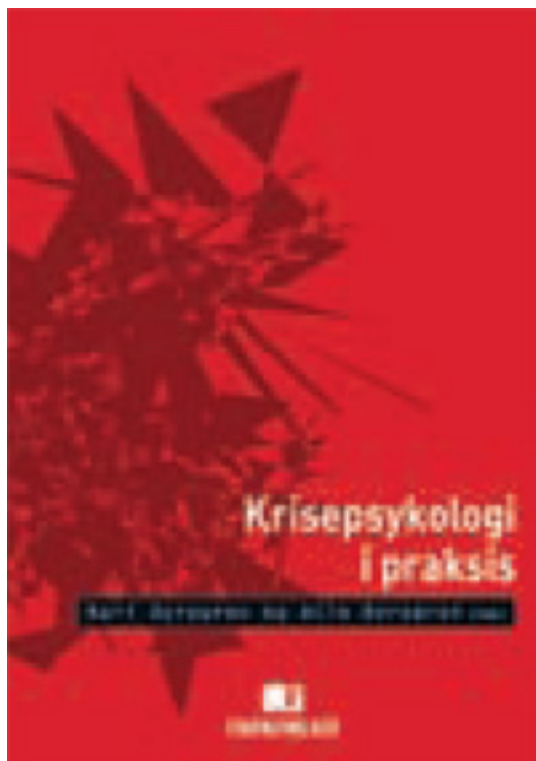

Reise i ulendt terreng

Anthony Hawke

Kari Dyregrov og Atle Dyregrov (red.) | **Krisepsykologi i praksis**. Fagbokforlaget, 2008. 237 sider

Boka er skrevet av medarbeidere ved Senter for Krisepsykologi i Bergen som en markering av senterets 20-årsjubileum. Den tar blant annet opp kommunal kriseberedskap, organisatoriske kriser, sosial nettverksstøtte og kollektiv ivaretagelse etter katastrofer. Den handler også om å miste et barn, om barn og familievold, om psykologisk støtte ved testing for genetisk sykdom, traumebehandling og om psykologens roller i sakkyndighetsarbeid.

I ett av bokas 13 kapitler skriver Atle Dyregrov om hvordan et dødsbudskap gis til en sørgende familie eller til slektninger. Gjennom konkrete eksempler klarer forfatteren å få fram den ubeskrivelige smerten som fagpersonen kan møte i slike sammenhenger. Arbeidet på dette feltet har i senere år blitt utfordret ved at nyheten om en alvorlig ulykke (særlig i Bygde-Norge) sprer seg mye fortere enn før, for eksempel gjennom SMS. Noen ganger må dødsbudskapet først formidles på telefon, og Dyregrov forteller hvordan en slik samtale bør håndteres. Som fagperson trenger man åpenbart både styrke og ro i dette arbeidet. Av og til spør etterlatte om å få se den døde på åstedet. Dyregrov mener at man bør følge deres ønske selv om det er omfattende skader. Man skal konkret forberede dem på hva de kommer til å se: «Det er viktig at du vet hva du nå går til. Din datters kropp har blitt utsatt for svært sterke krefter. Den ene armen er nesten helt revet av, og vi har lagt den inntil kroppen...»

Arne-Roar Blindheim kobler i sitt kapittel det vi gjør i traumebehandling, til nevrologiske prosesser og koblinger i hjernen. Han påpeker at det ikke «... nytter å lete etter tankene som kommer før følelsene, da de rett og slett ikke er der. Nyere forskning viser også at en under ny eksponering ikke avbetinger den gamle læringen, men skaper ny konkurrerende læring». Og senere: «Klinisk erfaring

viser også at kraftige gjenopplevelser av traumatiske hendelser i seg selv ikke skaper bedring hvis ikke dette kan linkes sammen med andre deler av hjernen, eller andre dissosiative deler.» Jeg fikk en del ahaopplevelser av forfatterens forklaringer på hvordan forskjellige terapeutiske intervensjoner virker inn på den som er traumatisert.

Elin Mæhle har i kapitlet «Å ha barnet i fokus» noen gode poeng angående foreldrenes såkalte «altomfattende kjærlighet til sine barn». Hun stiller spørsmål om hvorvidt alle foreldre automatisk skal oppfattes som best i stand til å ta vare på sine barn, og forteller hvordan hun mange ganger har opplevd at foreldre som sier de er glade i barna sine, ikke makter å sette barnets behov foran sine egne. «Jeg har vært i kontakt med familier der jeg har undret meg sterkt over det faktum at foreldrene kan være direkte vonde og mishandle sine barn fysisk og psykisk,» skriver Mæhle, og konkluderer med at rus og psykisk sykdom sannsynligvis er hovedforklaringer.

Jeg opplevde boken som krevende å lese, og hadde ønsket en struktur som knytter kapitlene sammen til en helhet. Skrivestilen varierer mellom kapitlene, fra et meget uformelt, nokså personlig og nærgående språk, til et formelt og i noen tilfeller svært akademisk og vitenskapelig språk. Faren er til stede for at ulike lesere vil finne store deler av boken enten for banale eller altfor kompliserte. Boken kunne ha vært en spennende, dyptgående og dynamisk skildring på høyt faglig nivå. I stedet gir den mange små og til dels overfladiske glimt av det viktige arbeidet Senter for Krisepsykologi har holdt på med. På den ene siden gjør dette at substansen og dybden uteblir. På den andre siden kan boken også vekke lysten til å få vite mer om dette viktige arbeidet.